

Hvad mener du? –

Ekspeditionen Danmark og Grønland i det nye Arktis

01 Velkommen til ekspeditionen

- 02 Velkommen om bord!
- 02 Destinationen – Hvor skal vi hen?

02 Ekspeditionen fløj til Grønland

- 02 Spørgsmål til teksten
- 03 Et område i forandringer
 - Forsøg med havis
 - Forsøg med landis
- 04 Havisen i Arktis smelter
- 04 Spørgsmål til teksten
- 04 Velkommen til Grønland
- 04 Spørgsmål til teksten
- 05 Grønlandsk kunst
 - Mød kunstneren
 - (analysemodel)
- 06 Spørgsmål til teksten
- 06 Pak tasken

03 Råstofferne i Grønland

- 07 Spørgsmål til teksten
- 07 Skal vi udveksle begreber?
- 07 Protester imod uranminen

04 Hvis oliekatastrofen rammer

- 08 Fang en makker
- 08 Lego, don't let shell play with the Arctic
- 09 Spørgsmål til teksten

05 Spændingerne øges i Arktis

- 09 Spørgsmål til teksten
- 10 Jamen, SÅ GØR DOG NOGET!!!!

06 Konferencen om det Arktiske Ocean

- 11 Spørgsmål til teksten
- 11 Ingen is – hvad så?
- 11 Til kaffemik (Opskrift på grønlandsk kage)

07 Skibruterne i det nye Arktis

- 12 Spørgsmål til teksten
- 12 En rollespils-konference

08 Holder freden, når isen forsvinder?

- 13 Spørgsmål til teksten

09 Kontinentalsokkelprojektet

- 13 Spørgsmål til teksten

10 Nordpolen

- 14 I en polareventyrs fodspor

11 Ekspeditionen fløj hjem til Danmark

- 14 Forslag til diskussioner i klassen
- 15 Forslag til flere øvelser
- 15 ORD-COLLAGE
- 15 De fire hjørner
- 16 Skriv en avisartikel
- 16 Skriv et læserbrev eller en kronik
- 17 Walk n' talk + SMS
- 17 Remix videofilm
- 17 Rundt om bordet

01 Velkommen til ekspeditionen

Velkommen om bord!

Ekspeditionen Danmark og Grønland i det nye Arktis består af en bog og en e-bog, med tilhørende hjemmeside samt en Blog, hvor du kan møde andre Grønlands og Arktis-interesserede.

Her på siderne kan du finde en række af forskellige aktiviteter og opgaver til Ekspeditionen Danmark og Grønland i det nye Arktis. Det er ikke meningen, at du skal arbejde med og løse ALLE opgaverne, men du og dine kammerater kan vælge dem, som passer til de temaer og problemstillinger i arbejder med – og naturligvis også følge ekspeditionslederens (jeres lærers) anvisninger.

Når der henvises til en side, så er det til siden i bogen. Hvis du bruger e-bogen, så kan du finde siden i det pågældende kapitel, men sideantallet i e-bogen passer ikke.

Destinationen - Hvor skal vi hen?:

Du kan også bruge et hvidt A4-ark til disse opgaver

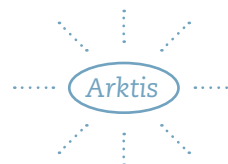
1. Se på bogens forside og titel – hvad tror du, at dette emne handler om? Skriv fem ord, som du kommer til at tænke på! I kan tale om ordene i klassen og sammenligne dem. Gem dine fem ord godt, for du skal nemlig bruge dem igen, når emnet er færdigt!

Mine fem ord:

1.

2.
3.
4.
5.

2. Nu skal du bruge tankekortet herunder: Inde i cirklen skriver du 'Arktis' og uden for cirklen, skriver du alle de ting og ord, som du kan komme i tanker om, der har noget med begrebet Arktis at gøre.

3. Læs nu bogens bagside og brug et par minutter på at kigge på indholdsfortegnelsen. Kan du tilføje flere ord og begreber til dit tankekort?
4. Tal sammen i klassen: Hvilke ord og begreber fandt I frem til? Var der nogle overraskende ord? Var der nogle ord, I har hørt mange gange før? Diskuter i klassen, hvad I allerede ved om Arktis og Grønland.
5. Se på kortet side 11 i bogen – kan du give en forklaring på hvor Arktis ligger?

Brug evt. også dette link: <http://www.emu.dk/modul/livsbetainger-i-arktis-6>

02 Ekspeditionen fløj til Grønland

Spørgsmål til teksten:

1. Ligger Grønland i Arktis?
2. Hvilke otte lande ligger i Arktis?
3. Hvor ligger Nordpolen? Ligger Nordpolen på land eller midt ude i det Arktiske Ocean?
4. Det Arktiske Ocean bliver også kaldt flere andre navne – hvilke?
5. Hvad er et 'Rigsfællesskab'?
6. Hvilke lande er dele af Rigsfællesskabet?
7. Hvilke lande er dele af Kongeriget Danmark?

Et område i forandring

Måske har du hørt udtrykket 'havstigning' før?

På siderne 12-13 kan du læse om, at havisen i det Arktiske Ocean smelter og at området ændrer sig. Isen på land smelter også, men hvilke konsekvenser har afsmeltningen af is for vandstanden i jordens have?

Du kan prøve at lave to simple forsøg, der illustrerer, hvad der sker med havniveauet, når henholdsvis havis og landis smelter.

FORSØG MED HAVIS:

Du skal bruge:

- et akvarium eller en gennemsigtig plastikkops/-beholder (den behøver ikke at være stor)
- vand
- en masse isterninger
- en tusch (eller klistermærke) til at markere vandstanden

Sådan gør du:

Fyld akvariet eller beholderen halvt med vand og læg efterfølgende en stor mængde isterninger i.

Når vandet ikke bevæger sig mere, markeres vandstanden med en tusch/klistermærke på ydersiden af akvariet/beholderen.

Observer og noter hvad der sker, når isen er smeltet. (Tag gerne fotos undervej af processen)

1. Er der sket ændringer i vandstanden? Er den steget eller faldet?
2. Hvorfor/hvorfor ikke?

FORSØG MED LANDIS:

Du skal bruge:

- et akvarium eller en gennemsigtig plastikkops/-beholder (den behøver ikke at være stor)
- vand
- en masse isterninger
- en tusch (eller klistermærke) til at markere vandstanden
- en stor sten (eller flere), der skal forestille landjord

Sådan gør du:

Læg stenen ned i akvariet eller beholderen. Fyld akvariet/beholderen halvt med vand, således at det meste af stenen er dækket med vand men overfladen er over vandet (ligesom landjorden). Læg en stor mængde isterninger oven på stenen. Marker vandstanden med en tusch/klistermærke på ydersiden af akvariet/beholderen inden isen smelter.

Observer og noter hvad der sker, når al isen på stenen er smeltet. (Tag gerne fotos undervej af processen)

Er der sket ændringer i vandstanden? Er den steget eller faldet?

Hvorfor/hvorfor ikke?

SAMMENLIGN RESULTATERNE!

Var resultaterne af de to forsøg identiske eller var der ændringer?

Diskuter resultaterne i klassen!

Tror I, at der er grund til at være bekymret over havstigninger?

Hvilke konsekvenser kan havstigninger få fx for jordens befolkning?

Brug evt. disse links:

http://www.global-klima.org/Kap%205/s5_3e.html

http://www.nbi.ku.dk/Nyheder/nyheder_11/havniveaueet_vil_vedblive_med_at_stige_i_500_aar/

<http://www.kristeligt-dagblad.dk/udland/eks-pert-havstigninger-vil-f%C3%A5-voldsomme-konsekvenser>

Havisen i Arktis smelter

Prøv at se på billederne på side 12 og se hvordan mængden af havis har ændret sig fra 1982 til 2012

Brug evt. også dette link:

<http://www.detnyearktis.dk/node/31>

Spørgsmål til teksten:

1. Hvad skyldes forandringerne i Arktis?
2. Hvor meget er havisen i Arktis smeltet siden 1982?
3. Er temperaturen steget eller faldet?
4. Hvad er CO₂?
5. Hvad er drivhuseffekt?

Hvorfor tror du, at klimaet på jorden forandrer sig? – skriv alle de grunde, du kan komme i tanker om! (Du kan evt. bruge et tankekort og skrive 'klimaforandringer' i cirklen)

DISKUSSION:

Hvorfor tror I, at klimaet forandrer sig? Er klimaforandringerne noget, som vi mennesker er skyld i? Tror I, at vi mennesker kan stoppe temperaturstigningen eller måske få den til at falde? Hvad tror I, der skal til for at vende udviklingen?

Kan I tænke jer, hvilke nye muligheder klimaforandringerne kan tilbyde?

Velkommen til Grønland

Se på kortet side 11. Kan du beskrive hvor Grønland ligger?

Spørgsmål til teksten:

1. Hvad hedder hovedstaden i Grønland?
2. Hvad hedder Grønland på grønlandsk?
3. Tilhører Grønland Rigsfællesskabet?
4. Hvilke to store have ligger Grønland mellem?
5. Hvor stor en del af Grønland er dækket af indlandsisen?
6. Hvor mange mennesker bor der i Grønland?
7. Hvad betyder Nuuk på grønlandsk?
8. Hvor mange mennesker bor der i Nuuk?
9. Hvad er en halvø?
10. Hvad betyder 'inuit' på grønlandsk?
11. Hvad er inuit?
12. Kan du nævne andre oprindelige folk i Arktis?
13. Har du selv besøgt Grønland?

For lidt yderligere viden om Grønland, kan I også benytte denne side: <http://www.duda.dk/Grundfag/Geografi/Grønland/grønland.html>

Grønlandsk kunst:

”Eqqumiitsuliorneq” betyder ’kunst’ på grønlandsk. Grønlænderne har en unik tradition for at skabe kunst og kunsthåndværk.

Brug evt. disse links:

<http://www.madeinarctic.dk/>

Denne side kan måske bruges, det er en portal for kunst og musik

Nedenstående side er også rigtig god!

<http://www.greenland.com/da/om-groenland/kultur-sjael/kunsthandaerker/>

og

[http://www.denstoredanske.dk/Kunst_og_kultur/Billedkunst/Billedkunst_-_Lande/Gr%C3%B8nland_\(Billedkunst\)](http://www.denstoredanske.dk/Kunst_og_kultur/Billedkunst/Billedkunst_-_Lande/Gr%C3%B8nland_(Billedkunst))

Kunsthåndværk kan fx bestå af amuletter, figurer, skulpturer, malerier, ting til boligen eller instrumenter. Kunstnerne bliver inspireret af naturen og dyrelivet eller af de gamle fortællinger, der ofte omhandler magiske væsener og åndernes verden. Måske har du set billeder af ’tupilakken’ – en meget berømt mytisk figur.

Grønlænderne skaber deres kunst af naturens materialer fx af uld fra får og moskusokser, sælskind, fedtsten, muslingeskaller og rensdyrgevir.

Prøv at finde viden om den grønlandske tupilak på internettet. Brug evt. dette link: <http://www.tidsskriftet.gronland.dk/archive/2001-2-Artikel04.pdf>

Hvad er en tupilak?

1. *Hvad betyder ordet ’tupilak’?*
2. *Skriv en lille kort fortælling set fra tupilakkens synspunkt*

MØD KUNSTNEREN:

På hjemmesiden www.madeinarctic.dk kan du finde en oversigt med billeder af forskellige grønlandske kunstnere. En af kunstnerne har faktisk designet det grønlandske flag!

Brug denne side, til at finde en kunstner:

<http://www.madeinarctic.dk/index.php?/Kunstnere/kunstnere.html>

Prøv at tjekke de forskellige kunstnere ud ved at klikke på deres portræt og udvælg derefter en kunstner, som du vil lære nærmere at kende.

1. *Hvilken kunstner har du valgt?*
2. *Skriv et lille portræt af din kunstner.*
3. *Udvælg et af kunstnerens kunstværker og lav en billedanalyse. Herunder kan du se forslag til, hvordan du kan vælge at opbygge din billedanalyse. Du kan også finde mere uddybende analysemodeller på internettet, hvis du gerne vil arbejde grundigere med din kunstner.*
4. *Fremlæg dit billede og din analyse for klassen.*

Brug evt. disse links: http://billedguiden.dk/?page_id=43

Eller <https://www.skolekom.dk/~helmuth.jensen/billedprojekt/ANALYSE.HTM>

Brug evt. disse links, til hvordan man skriver et portræt:

Siden herunder er super god

<http://skrivespor.systeme.dk/index.php?id=129>

Denne side er også god, men kræver login – jeg tror dog at de fleste skoler har abonnement:
<http://www.danskfaget.dk/index.php?id=5348&L=1>

Du kan lade dig inspirere af denne metode til at analysere billeder:

Jeg tror ikke at der er nok plads til at skrive dine svar her, så brug et A4-papir eller et tomt dokument på computeren.

Præsentation:

- Hvad hedder kunstneren?
- Hvad er billedets titel?
- Hvornår er billedet skabt?

Beskrivelse:

- Hvad kan jeg se på billedet? (Beskriv billedet uden følelser og personlige meninger)

- Hvilke farver er der brugt? Er disse kolde eller varme?
- Hvilken teknik er anvendt fx maleri, akvarel, foto, grafik, tegning...?
- Hvilket materiale har kunstneren brugt fx kridt, kul, blyant, oliemaling, akvarelmaling...?
- Hvilken genre tilhører billedet (hvilken –isme)?

Indhold:

- Fortæller billedet en historie? Hvilken?
- Hvordan er stemningen i billedet?
- Er der farvesymbolik?
- Hvilke følelser sætter billedet i gang?
- Hvorfor har kunstneren lavet billedet?
- Hvad tror du, at han/hun vil fortælle med sit billede?
- Hvad siger billedet om Grønland?
- Kan du se at det er skabt af en grønlandsk kunstner? Hvorfor/hvorfor ikke?

Husk at kunst jo ikke KUN er billeder og malerier – det er også kunsthåndværk, skulpturer, film, drama, musik og meget mere! Prøv også at lytte til grønlandsk musik – du kan garanteret finde en masse forskelligartet grønlandsk musik på Youtube!

Spørgsmål til teksten:

1. Hvem er Helle Thorning-Schmidt og Aleqa Hammond?
2. Hvad kaldes Grønlands regering?
3. Hvad kaldes den grønlandske regeringsleder?
4. Hvornår fik Grønland selvstyre?
5. Hvilke politiske områder har Danmark stadig ansvaret for?
6. Hvad er det officielle sprog i Grønland?
7. Skal der undervises på dansk i Grønland?
8. Hvad er Aleqa Hammonds politiske mål?

DISKUSSION:

Hvorfor tror I, at Danmark og Grønland spiller en nøglerolle i det nye Arktis?

Hvorfor tror I, at Aleqa Hammonds politiske mål er et selvstændigt Grønland?

På billedet side 26, kan du se Helle Thorning-Schmidt og Aleqa Hammond mødes i byen Uummannaq i marts 2014. Skriv en kort historie, som primært indeholder dialog mellem de to. Du må gerne benytte indledende og afsluttende sætninger, som beskriver fx sindstemninger eller en præsentation, så læseren får en fornemmelse personerne og af hvad det handler om. Dialogen skal helst være politisk men ellers bestemmer du selv om den skal være humoristisk, alvorlig eller noget helt tredje!

Pak tasken!

Fridtjof Nansen foretog verdens første krydsning af indlandsisen i 1888. Det var en ekstrem farefuld færd, hvor ekspeditionens medlemmer måtte kæmpe med udmattelse, sult og tørst samt temperaturer helt ned til -45 grader.

Det er et barsk klima og barske arbejdsforhold i Arktis, derfor skal man igennem en masse kurser fx noget så forskelligartet som våbenkursus og symaskinekursus, for at uddanne sig til patruljefører i slædepatruljen SIRIUS. Hvad er vigtigt at have med og at kunne for at overleve i Arktis?

Da jeg krydsede Grønland, sammen med mine to kammerater, tog ekspeditionen 42 dage. Hvis nu du skulle afsted på en ekspedition på tværs af Grønland i 42 dage, hvad ville du så pakke for at overleve? Du skal have alt med, som du kan forestille dig du får brug for. Samtidig skal du passe på at vægten ikke bliver for høj, for så bliver det for tungt at trække slæden. For at holde vægten nede, klippede vi fx alle vaskemærkerne ud af vores tøj og tog kun akkurat det toilettejpapir med, som vi havde brug for. Kan du komme på andre ting for at holde vægten nede?

1. Pak din taske! Hvad har du brug for at have med for at kunne overleve i 42 dage? (tænk både over hvor længe du skal være væk, hvilke hændelser du kan komme ud for? Og på at vægten ikke bliver for høj)
2. Diskuter i klassen hvad der er vigtigt at medbringe og hvilke færdigheder, det er vigtigt at have for at kunne overleve på en ekspedition i Arktis.

03 Råstofferne i Grønland

Spørgsmål til teksten:

1. Hvad er et råstof?
2. Hvad er en sjælden jordart?
3. Kan du nævne nogle råstoffer i Grønlands undergrund?
4. Hvad kan man lave af jernmalm?
5. Hvad kan man bruge jern til?
6. Hvad er uran?
7. Hvad kan uran bruges til?
8. Hvordan kan en sjælden jordart bruges i industrien?
9. Hvad er et storskala-projekt?
10. Hvad betyder 'Avataq'?
11. Hvad drømmer Grønlænderne om at råstofferne i undergrunden kan gøre?

I kan eventuelt udarbejde begreberne eller spørgsmålene i fællesskab i klassen – I skal bare sørge for, at alle har sit eget kort og at disse er forskellige dvs. at det samme begreb ikke går igen flere gange.

I kan bruge ordene i boksen til inspiration.

- Indlandsisen, Arktis, CO2, drivhuseffekt,
- klimaforandring, global opvarmning, rigsfællesskab, inuit, (Arktisk) strategi, råstof,
- storskala-projekt, uran, sjældne jordarter, industri, selvstyreloven, Arktisk kommando, suverænitet, selvstyre, grundlov, bloktilskud, økonomi

Protester imod uranminen:

Der er bekymringer over minen ved Kvanefjeld – både globalt og i Grønland. Man bekymrer sig over de store miljømæssige konsekvenser som sådan et mineprojekt kan få for naturen, dyrene og menneskene. Samtidig er der også positive muligheder i mineprojektet.

Find argumenter for og imod uranminen ved Kvanefjeld – du kan bruge bogen og læse flere artikler på internettet. Lav et skema som herunder, på et A4-papir og indfør argumenterne i skemaet.

Skal vi udveksle begreber?

Nu har I fulgt ekspeditionen igennem tre kapitler og er blevet præsenteret for RIGTIGT mange begreber, som I sikkert også har hørt masser af andre steder før fx i nyhederne – men hvad betyder de egentligt?

I denne øvelse skal I bruge nogle små kort eller papirlapper, hvorpå der står et begreb fra teksten eller som relaterer sig til emnet fx 'drivhuseffekt'. Det kan også formuleres som et spørgsmål fx 'Hvad er et råstof?'

Hver elev i klassen skal have sit eget lille kort med et begreb eller spørgsmål på.

Du skal nu trække et kort og sætte dig sammen med en anden fra klassen og forklare hvad dit begreb betyder eller svare på spørgsmålet. Når I begge to har forklaret begreberne for hinanden eller svaret på spørgsmålene skal I BYTTE KORT. Derefter går I begge videre til en ny makker og forklarer ham/hende, hvad jeres NYE begreb betyder. Sådan fortsætter I til I har været rundt hos alle.

Brug evt. disse links:

<http://politiken.dk/oeekonomi/dkoekonomi/ECE2244173/kontroversiel-groenlandsk-uranmine-faar-kinesisk-rygstoe/>

eller denne

<http://www.information.dk/492265>

eller

<http://www.b.dk/politiko/tys-tys-om-groenlands-uran>

eller

<http://www.martinbreum.dk/Filer/File/Aviser/Artikler%20Weekendavisen/Kinesere%20i%20Kvanefjeld.pdf>

FOR	IMOD	HVEM MENER HVAD?
Fx Grønland får nye indtægter		

DISKUSSION:

Hvad mener I? Gennemgå synspunkterne og argumenterne i klassen - hvilke synes I er bedst? Hvorfor? Kan I selv komme på flere argumenter for eller imod?

Muligheden for et Grønland, der kan sælge uran ude omkring i verden, skaber store diskussioner både i Danmark og i Grønland – Hvorfor?

04 Hvis oliekrastrofren rammer

Fang en makker:

Læs kapitel 4 grundigt igennem og skriv 10 forskellige spørgsmål hertil. (Det er en god ide selv at kende svarene også!)

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Når I alle er færdige med at skrive jeres spørgsmål går I ud på klassegulvet og venter på, at læreren starter musikken (det må selvfølgelig meget gerne være grønlandsk musik, der er masser af god grønlandsk musik på Youtube). Når musikken spiller, skal I bevæge jer rundt i klassen – I må gerne danse eller lave "gakkede gangarter".

Når læreren afbryder musikken, skynder I jer at finde sammen med den nærmeste person. I skal nu stille hinanden et spørgsmål og selvfølgelig også svare på hinandens spørgsmål. Når musikken går i gang igen, skal I gå/danse/hoppe/... ?..videre og næste gang musikken afbrydes, finder I en ny makker og stiller et nyt spørgsmål. Og sådan fortsætter I til I har været jeres 10 spørgsmål igennem.

Tal bagefter sammen i klassen om, hvilke spørgsmål der blev stillet og hvilke svar I gav eller hørte.

Lego, don't let Shell play with the Arctic

Prøv at se på hjemmesiden tilhørende Greenpeace. Her har de lavet en 'Save the Arctic' kampagne. Hvis du følger linket herunder kommer du direkte til deres hjemmeside og kampagnen. De har udarbejdet en TOP 10 med grunde til, hvorfor det er en rigtig dårlig ide at udføre olieboringer ved Arktis.

Læs de 10 argumenter GRUNDIGT og noter evt. disse i samme type skema som du brugte, da du skulle finde argumenter for og imod uranminen i Grønland. Kan du tilsvarende finde 10 argumenter for hvorfor det ER en god ide at foretage olieboringer i Arktis?

<http://www.greenpeace.org/usa/en/campaigns/global-warming-and-energy/Save-the-Arctic/>

Greenpeace mener:	Hvorfor er det en god ide?	Evt. hvem mener det?
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

Spørgsmål til teksten:

Hvis I lavede den indledende øvelse har I allerede selv stillet en masse spørgsmål til teksten og svaret på disse - men måske der herunder er nogle I endnu ikke er stødt på eller har stillet.

1. Er der fundet olie i havet ud for Grønland?
2. Hvor meget olie og gas mener geologerne, der ligger gemt i Arktis?
3. Hvilket område menes at være mest rig på olie og gas?
4. Hvad hedder den myndighed i Grønland, der udsteder tilladelser inden for råstofområdet?
5. Kan du nævne olieselskaber, der har licenser til at bore efter olie og gas i havet ud for Grønland?
6. Hvad er Exxon Valdez?
7. Hvad kan følgerne være af en olieforurening?
8. Hvorfor er nedbrydningen af olie langsommere i Arktis end i varmere områder?
9. Hvad er den første udfordring ved et olieudslip i Arktis?
10. Nævn tre måder at rydde op efter et olieudslip

DISKUSSION:

Tror I, at olieeftersøgningen omkring Grønland medfører problemer? – Hvilke problemer kunne dette være?

Hvis uheldet er ude, tror du så, at olieforurening vil give fiskeri og fangst omkring Grønland problemer?

05 Spændingerne øges i Arktis

Spørgsmål til teksten:

1. Kig på kortet side 44. Har Rusland en lang eller en kort kyststrækning ud til det Arktiske ocean?
2. Hvorfor tror du, at de øvrige arktiske lande var bekymrede efter, at den russiske mini-

ubåd havde plantet det russiske flag på havbunden ved Nordpolen?

Brug evt. denne artikel:
<http://politiken.dk/udland/ECE2335626/rusland-oprunder-i-arktisk-med-ministrygere-og-atomubaade/>

3. Kig på kortet side 44 igen. Kan du finde Hans Ø?
4. Hvorfor skændes Danmark og Canada om Hans Ø?
5. Hvorfor vil Rusland, Canada og Danmark gerne sikre sig havområder i det Arktiske ocean?
6. Hvad er en arktisk ambassadør? Hvem er Arktisk ambassadør for Danmark?
7. Hvad mener ambassadøren om konflikten mellem de tre lande i Arktis?
8. Er der grund til at være bekymret? Hvorfor/hvorfor ikke?

Jamen, SÅ GØR DOG NOGET!!!!

Alt det, der foregår i Arktis er rigtig kompliceret. Der er MANGE, der har interesser i Arktis fx at finde olie, tjene penge, spare penge, redde dyrelivet og skabe arbejdspladser. Der tales om drivhuseffekt, global opvarmning, råstofudnyttelse, forurening og konflikter.

1. Ud fra alt det, som du indtil nu har læst og set og hørt samt diskuteret om Arktis, skal du nu vælge det, som har gjort dig aller-mest sur! Måske er du ikke blevet direkte gal, men vælg den problemstilling, som du synes er vigtigst at få gjort noget ved.
2. Find frem til otte faktuelle argumenter for hvorfor dette er for galt og hvorfor det bør laves om!
3. Forestil jer, at I arbejder for et reklamefirma og skal lave et 'pitch' til en kampagne (kampagnen skal sælges til ngo, der skal samle ressourcer til bekæmpelse af problemet). NGO eller ngo er en forkortelse for non-governmental organization, på dansk „ikke-statslig organisation“. Det er en engelsk betegnelse for organisationer, som ikke direkte styres af staten, for eksempel velgørenheds-, menneskerettigheds- og miljøorganisationer. En pitch er en slags præsentation eller salgstale. Det produkt kan både være en reklamefilm, en annoncerække til landets aviser, buskampagne eller noget helt fjerde. Der skal være et motto med!

Brug evt. disse links:

<http://ivaekst.dk/blog/jonathan-low/det-gode-pitch>

http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Internationale_hj%C3%A6lpeorganisationer/NGO

4. Præsenter jeres 'pitch' for klassen – husk at I både skal overveje hvilke argumentations-kebn, som I vil benytte, filmiske virkemidler, komposition og motto!

06 Konferencen om det Arktiske Ocean

Spørgsmål til teksten:

1. Hvad er Ilulissat-erklæringen?
2. Hvilke fem lande var inviteret med til konferencen?
3. Hvad skulle landene forsøge at blive enige om på konferencen?
4. Hvad er Arktisk Råd?
5. Hvilke arbejdsområder har Arktisk Råd?
6. Hvad er Arctic Frontiers?
7. Hvad er forskellen på Arktisk Råd og Arctic Frontiers?

DISKUSSION:

Tror I, at Ilulissat-erklæringen kan afblæse kampen om Arktis? Hvorfor tror I, at det altid er den svageste, der har brug for loven?

Ingen is – hvad så?

Da Greenpeace deltog i Arctic Frontiers-konferencen i 2010 udstedte de en appel. Hvorfor mener Greenpeace at forandringerne i Arktis accelererer?

Hvordan vil verden se ud, hvis al isen på og omkring Arktis forsvinder? Hvilke konsekvenser, tror I, at det vil få for naturen og for vores måde at leve på her på jorden?

Giv dit eget bud på hvordan livet vil se ud i en verden uden is – du kan skrive en tekst herom, lave en sang, filme en lille film, male et billede, lave en tegneserie, en collage eller noget helt syvende!

Fremlæg dit produkt for klassen og begrund, hvorfor du tror verden vil se sådan ud.

Til kaffemik!

Som du læste i bogen på side 51, holder grønlænderne meget af deres kaffemik, hvor de lytter til gode fortællinger, drikker kaffe og nyder et stykke dejligt hjemmebagt kage. Du behøver ikke drikke kaffe, men prøv at gå i køkkenet og bag denne lækre grønlandske kage.

OPSKRIFT PÅ GRØNLANDSK KAGE

Ingredienser:

- gær 50 gram
- mælk 3 dl
- smør 100 gram
- æg 1 stk.
- rosiner 50 gram
- sukker 5 spsk.
- salt 1 tsk.
- mel ca. 500 gram
- En lille smule kaffe til pensling

Fremgangsmåde:

1. Smuldr gæren i en skål.
2. Smelt smørret i en gryde.
3. Tilsæt mælken.
4. Når blandingen er lunken ("lillefingervarm") hældes den i skålen til gæren.
5. Tilsæt æg, rosiner, salt og sukker.
6. Tilsæt melet og ælt dejen grundigt.
7. Lad dejen hæve i ca. 20 minutter.
8. Ælt den igen og læg den i en bageform.
9. Rids med en kniv i overfladen, pensl den med kaffe og drys med sukker.
10. Sæt den i en kold ovn og bag den ca. 35 minutter ved 200 grader.

Nu er du klar til kaffemik med dine klassekammerater (ekspeditionskollegaer) - medbring gerne en god grønlandsk fortælling (måske kan du finde nogle på biblioteket eller på internettet).

Velbekomme!

07 Skibsruterne i det nye Arktis

Spørgsmål til teksten:

1. Hvilke nye sejlruiter er der tale om?
2. Hvilken betydning kan de nye sejlruiter få? Se både på negative konsekvenser og positive muligheder.

En rollespils-konference

På ekspeditionen er vi efterhånden blevet introduceret for rigtig mange forskellige holdninger til Danmark og Grønland (og resten af verdenssamfundet) i Arktis. Der er mange aktører, mange meninger og interesser samt globale forhold som fx klimaforandringer og afsmeltning af indlandsisen og havisen i Arktis, som spiller en rolle. Der er desuden nye muligheder for fx sejlads og transport idet, der er åbnet op for nye sejlruiter i og omkring Grønland. Der er med de nye ruter MANGE penge at spare – og MANGE penge at tjene! Grønlands undergrund er fuld af en lang række råstoffer som fx guld, jernmalm og sjældne jordarter.

Nu skal I forsøge at afdække **HVEM** der er interesseret i **HVAD** og **HVORFOR**?

I skal spille et lille rollespil, hvor I skal diskutere, hvordan man bedst muligt kan udnytte råstofferne i Grønlands undergrund på en bæredygtig måde dvs. til gavn (eller ikke al for stor skade) for miljøet, for det grønlandske folk og dyrelivet samt til gavn for den Grønlandske økonomi.

Sådan gør I:

1. Indtag en rolle. I kommer til at være flere om den samme rolle og I kommer til at arbejde sammen i grupper.

Der er mange forskellige interessegrupper fx:

- den grønlandske råstofminister
- medlem af Arktisk Råd
- miljøforkæmper
- kinesisk mineselskab
- arbejdsløs borger
- dansk skibsfart
- japansk skibsfart
- kan I komme på flere?

2. Find ud af hvad din rolle mener. Husk at du skal argumentere for din rolles holdninger og IKKE dine egne!

I gruppen (der deler din rolle) skal I finde tre argumenter for, hvordan man bedst muligt kan udnytte Grønlands råstoffer – husk det er ikke jeres egne holdninger. I skal også medtænke transporten af råstofferne via en af de nye sejlruiter.

I skal bruge jeres tre argumenter, når I skal debattere med de andre grupper

3. Sæt jer nu alle sammen ved et stort bord med godt udsyn – nu er I på konference og skal fremlægge jeres holdninger og argumentere for, hvordan I (jeres rolle!) synes udnyttelsen og transporten af råstofferne sker bedst muligt.
4. Forsøg at komme til enighed eller indgå et kompromis

Efter øvelsen kan I reflektere over hvad I fik ud af øvelsen – var det fx vanskeligt at spille en anden rolle eller delte I selv jeres rollers synspunkt? Lykkedes det at komme til enighed? Var der noget, som overraskede jer undervejs?

08 Holder freden når isen forsvinder?

Spørgsmål til teksten:

1. Hvad betyder ordsproget "Only when the ice breaks, will you truly know who is your friend and who is your enemy" ?
2. Hvorfor er der militære aktiviteter omkring Nordpolen?
3. Hvorfor udvider de arktiske lande deres forsvar?
4. Synes I, at det er I orden, at der foregår militære aktiviteter omkring Nordpolen?
5. Er der grund til bekymring? Hvorfor/hvorfor ikke?
6. Hvad hæftede du dig mest ved i kapitlet? Skriv din bedste betragtning (sætning).

Skriv din betragtning på tavlen – spørg ind til hinandens betragtninger og uddyb meningen for hinanden.

09 Kontinentalsokkelprojektet

Spørgsmål til teksten:

1. Hvad er en kontinentalsokkel?
2. Hvad skal kontinentalsokkelprojektet finde?
3. Hvilke områder gør Danmark, Grønland og Færøerne krav på?
4. Har Danmark og Grønland aktuelt gjort krav på selve Nordpolen?
5. Er der andre lande, der forventes at gøre krav på Nordpolen?
6. Hvornår afgøres sagen?

(Siden bogen blev skrevet, blev det den 15. december 2014 offentliggjort)

Brug evt. dette link: <http://politiken.dk/in-land/politik/ECE2484640/danmark-goer-krav-paa-gigantisk-stykke-af-arktis/>

DISKUSSION:

Hvilke motiver, tror I, at Danmark, Canada og Rusland har for deres krav om havbunden i det Arktiske Ocean?

Mener I, at de fem områder, som I kan se på kortet side 68, kan komme til at tilhøre Rigsfællesskabet?

Mener I, at selve Nordpolen kan komme til at tilhøre Danmark og Grønland? Hvad kan et ejerskab af Nordpolen komme til at betyde for Danmark og Grønland?

10 Nordpolen

I en polareventyrers fodspor

De to amerikanere Robert Peary og Frederick Cook var ivrige efter at erobre Nordpolen, og ligeledes kæmpede nordmanden Fridtjof Nansen en barsk og sej, men forgæves kamp for at nå den.

Hidtil er vi på ekspeditionens rute stødt på rigtigt mange forskellige nutidige og historiske polarforskere og eventyrere fx:

- Robert Peary (1856-1920) – amerikansk polareventyrer, der ville nå Nordpolen
- Frederick Cook (1865-1949) – amerikansk polareventyrer, der ville nå Nordpolen
- Fridtjof Nansen (1861-1930) – norsk polareventyrer, der var den første til at krydse Indlandsisen, forsøgte at nå nordpolen
- Vitus Bering (1681-1741) – dansk søfarer og opdagelsesrejsende, der fik et lille stræde opkaldt efter sig, da han som den første sejlede igennem det.
- Willem Barents (1550-1597) – hollandsk søfarer og opdagelsesrejsende, der opdagede øerne Bjørnøya og Spitsbergen og fik et helt hav opkaldt efter sig.
- Børge Ousland (1962-) – Norsk polarfarer
- Knud Rasmussen (1879-1933) – dansk-grønlandsk polarforsker
- Adolf Erik Nordenskjöld (1832-1901)- svensk polarforsker, der var den første til at gennemsejle Nordøstpassagen
- Roald Amundsen (1872-1928) – norsk polarforsker, der først gennemsejlede Nordvestpassagen og som nåede Sydpolen
- Mikhail Vasiljevitch Lomonosov (1711-1765) – russisk videnskabsmand og digter, der har fået Lomonosov Ryggen i det Arktiske Ocean opkaldt efter sig

1. *Hvem af disse eventyrere ønsker du at tage på ekspedition med? Vælg en eventyrer og find ud af hvem han var og hvad han gjorde. Du kan søge viden på internettet og biblioteket.*
2. *Forestil dig at du er med på hans ekspedition – skriv om dine oplevelser med ham. Du kan enten vælge at skrive dagbog eller skrive et brev. Bare husk at mange af disse ekspeditioner foregik for mere end 100 år siden. Skriv så levende og stemningsfyldt som muligt.*

11 Ekspeditionen fløj hjem til Danmark

Forslag til diskussioner in klassen

- Føler I, at Nordpolen har en stærk kraft?
- Tror I, området omkring Nordpolen engang bliver naturreservat eller menneskehedens fælles arv?
- Hvad mener kritikerne?
- Hvilke forslag har kritikerne til, hvad Nordpolsområdet kan bruges til?
- Hvad mente daværende udenrigsminister Lene Espersen først skal på plads, inden en diskussion om fredning kan begynde?
- Hvad syntes I, der skal ske med området omkring Nordpolen?
- Syntes I, det er i orden, at der foregår militære aktiviteter omkring Nordpolen?

- Syntes I, det er i orden, at der udføres olieeftersøgning omkring Nordpolen?
- Mener I, at Danmark og Grønland har store udfordringer i Arktis på grund af klimaforandringerne?
- Syntes I, at Rigsfællesskabet er udfordret?
- Mener I, at vi er udfordret på vores identitet, dvs. vores selvforståelse som et nordisk folk, med arktiske interesser og rødder?
- Tror I, at Grønlands betydning for Danmark vokser i de kommende år?
- Tror I, at Danmark vil miste indflydelse i Arktis, hvis ikke Danmark var nært forbundet til Grønland?
- Tror I, at dansk polarforskning og dansk erhvervsliv vil bevare de samme muligheder i Arktis uden at være nært forbundet til Grønland?
- Tror I, at den globale opvarmning og klimaforandringerne er menneskabte?

Prøv igen at se på den første opgave, du lavede inden vi drog ud på ekspedition.

Du skrev fem ord, som du troede, at dette emne ville handle om. Fik du ret?

Find nu også det tankekort om Arktis, som du udfyldte. Se på ordene.

1. *Forstår du bedre ordene nu?*
2. *Kan du tilføje flere ord?*

Hvad har du lært? Skriv tre sætninger om, hvad du har lært på ekspeditionen:

1.
2.
3.

Er der noget ved Ekspeditionen Danmark og Grønland i det nye Arktis, der overraskede dig? Del jeres refleksioner i klassen.

.....
.....

Forslag til flere øvelser

Lav en ORD-COLLAGE om Ekspeditionen Danmark og Grønland i det nye Arktis

En collage er et billede, der er lavet af flere forskellige elementer og materialer fx fotos, avisudklip, farvet papir. Du skal lave en ORD-collage – altså uden billeder, men hvor det er dine ord og sætninger, der danner billedet. Brug dine ord fra tankekortet og tilføj gerne flere ord og sætninger, der kan beskrive din rejse med ekspeditionen. Lav ord-collagen på computeren og eksperimenter med skrifttyper, skriftstørrelse, former og retning. Du kan evt. lave en billedsøgning på internettet – søg på 'ordcollage' og bliv inspireret.

Du kan evt. også bruge disse links til flere forskellige online værktøjer:

http://www.imagechef.com/ic/word_mosaic/
<http://worditout.com/>

Send meget gerne jeres besvarelse til min mail: gregers@polarskolen.dk så vælger jeg de bedste ud og ligger dem på www.POLARSKOLEN.dk

De fire hjørner – argumentationsøvelse.

Ud fra spørgsmålet: Hvorfor skal Nordpolen tilhøre Danmark og Grønland? Skal du sammen med jeres lærer formulere så mange forklaringer som muligt. Udvælg de fire bedste (de må gerne være meget forskellige/høre til yderpunkterne). Skriv disse på 4 sedler. Hæng en seddel/holdning i hvert hjørne i klassen.

Stil dig i hjørnet med den holdning/forklaring du synes er bedst. En eller to elever fra hvert hjørne forklarer jeres synspunkt – måske bliver nogle af jer overtalt til at skifte hjørne. Det er helt ok. Bed dem begrunde hvad der fik dem til at ændre mening.

Diskuter bagefter øvelsen i klassen

Det er ikke meningen at det skal være en "udstil-hvemder-mener-hvad-øvelse" – det er ment som en visualisering i at mange problematikker er enormt komplicerede og der er ikke altid entydige svar. At nogle af jer måske vælger at skifte hjørne understreger dette.

Hvis I skal varme op til ikke bare at "gøre/mene det samme som de andre" men at turde stille sig i sit eget hjørne, kan I først lave øvelsen med forskellige nemme foruddefinerede spørgsmål og svar.

Skriv en Avisartikel "Hvorfor er Nordpolen Spændende?"

Som den første nation i verden, rejste Danmark og Grønland i fællesskab den 15. december 2014 krav over for FN, om retten til havbunden under Nordpolen. Hvad er det som er så spændende ved Nordpolen?

Selv tror jeg at det er forestillingen om det ukendte, det uopnåelige. Menneskets trang til at udforske og altid ville finde ud af, hvad der gemmer sig bag det næste hjørne eller det næste bjerg. Nordpolen har været i mine tanker i mange år, lige siden jeg læste om den første gang. Den er et helt specielt og mytisk sted. På grund af isens drift over det Arktiske Ocean, så er du lige præcis på Nordpolen det ene øjeblik og det næste øjeblik, er du der ikke mere. I den Nordiske Mytologi starter skabelsesfortællingen med at - mod Nord var det fugtige, isnede kolde Niflheim og mod syd det tørre og brændende varme Muspelheim. Forfatterinden Mary Shelley fortalte i hendes bog Frankenstein, hvordan Victor Frankenstein i slutningen af fortællingen jager det monster han selv har skabt, over is ødet ved Nordpolen. Monsteret flygter ud på en isflage og driver væk i mørket. Jules Verne skrev i 1864 bogen om en engelsk ekspedition til Nordpolen. Ekspeditionen var ledet af Kaptajn John Hatteras og handler om hans besættelse for at nå frem, uanset hvad. Besætningsmedlemmerne gør oprør, men Kaptajn Hatteras fortsætter med en lille håndfuld mænd. Efter mange strabadser ender det med at kaptajnen hopper ned i en vulkan, som akkurat er på Nordpols punktet. Siden hen har mange skrevet levende om Nordpolen, Fridtjof Nansen med polarskibet Fram, vores egen Knud Rasmussen, som ellers var mest optaget af at møde Inuit kulturen, Robert Peary og Frederick Cook og mange andre.

Nu er det din tur, til at skrive dine tanker ned i en avisartikel. Send meget gerne jeres artikel til min mail: gregers@polarskolen.dk så vælger jeg de bedste ud og ligger dem på www.POLARSKOLEN.dk

Skriv en læserbrev/kronik om: "Kan man eje Nordpolen?"

På side 73 i bogen, har jeg skrevet lidt om Nordpolen, som en del af menneskehedens fælles arv, som en menneskehedens Nordpol eller et permanent naturreservat. I 2011 sagde daværende udenrigsminister Lene Espersen: "Når grænserne er blevet endelig trukket, håber vi, at det bliver muligt at nå en beslutning mellem naboerne om at gøre Nordpolen til et permanent naturreservat".

Men først skal grænserne altså trækkes og her har Danmark og Grønland i fællesskab, den 15. december 2014, lagt billet ind.

Prøv at kigge i forskellige aviser og se hvordan formen er i et læserbrev og i en kronik.

Her kan du også læse om genren læserbrev:
<http://aiu.dk/mediehandbogen/medier/genrer/læserbrev>

Her kan du også læse om genren kronik:
<http://aiu.dk/mediehandbogen/medier/genrer/kronik>

Nu er du klar til at skrive dit læserbrev eller din kronik. Du skal bruge al din viden efter at have arbejdet med stoffet. Føler du at du mangler noget stof, så må du researche (søge efter viden) på internettet. I dit læserbrev eller kronik, kunne du måske også komme ind på hvorfor Danmark og Grønland gerne vil eje Nordpolen? Og om nogen overhovedet skal eje Nordpolen?

Send meget gerne jeres læserbrev eller kronik til min mail: gregers@polarskolen.dk så vælger jeg de bedste ud og ligger dem på www.POLARSKOLEN.dk

Walk n' talk + SMS

Den klassiske Walk n' talk hvor I alle sammen skal ud på en lille 10-15 minutters gåtur, for at diskutere: "Hvordan tror I at Grønland kan udvikle sig økonomisk?"

Det er sundt at komme ud og røre sig og det hjælper til at optage emnet bedre. I skal sende en sms til jeres lærer hver gang I er nået frem til en mening/en løsning/et forslag. Jeres lærer kan, imens I går rundt, sidde i klassen og løbende skrive de ind tikkende svar ind i et dokument og forberede opsamlingen.

Send meget gerne jeres mening/løsning/forslag til min mail: gregers@polarskolen.dk så vælger jeg de bedste ud og ligger dem på www.POLARSKOLEN.dk

Remix videofilm fra Youtube

I kan fx anvende programmet "Popcorn Maker" til at remixe videoer fra Youtube med talebobler, links og den slags.

I kan fx se en eller flere dokumentarer/musikvideoer/(?) og lægge flere informationer/tanker/refleksioner hen over filmen. Enten kan I lave et lydspor eller indsætte talebobler. I kan bruge disse remix til at diskutere fortolkninger og bare generelt komme dybere ind i emnet.

Rundt om bordet:

I skal i denne øvelse inddeles i grupper på fire.

"Hvis klimaforandringerne er menneskeskabte, hvad kan vi så helt konkret gøre for at kunne vende udviklingen/begrænse skaden (hvis man da kan det)?"

Jeres svar kunne være: genbruge affald, slukke lyset, bruge sparepærer osv...?

I skal samle jeres ideer sammen i hver af grupperne og præsentere dem for resten af klassen, rundt om bordet. Bagefter kan I diskutere, hvilke ideer I syntes var bedst og hvad der skal til for at føre dem ud i livet.

Igen – send meget gerne jeres ideer til min mail: gregers@polarskolen.dk så vælger jeg de bedste ud og ligger dem på www.POLARSKOLEN.dk

Rigtig god fornøjelse!

Gregers Gjersø
Polareventyrer og forfatter

Sarah Kiroglu
Lærer

